

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastonj.

Vsebina: Razglas. — Nove štajerske agrarne postave in agrarne oblasti. — Objava glede novega načina oddaje vojaških plemenskih kobil. — Koroška deželna zavarovalnica za živino. — Škropljenje trsov s tenaksom. — Nameravani davek na vino. — Znižana cena pšenice. — Matievičev merilni trak. — Živinozdravniški svet. — Poročilo o stanju hmelja. — Iz podružnic. — Vposlano. — Uradno. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Razglas.

Oddaja Matievičeve mere.

Naznanja se s tem, da je Matievičeva mera že prišla; naročila se naj pošiljajo potom podružnic osrednjemu odboru c. kr. kmetijske družbe.

Nove štajerske agrarne postave in agrarne oblasti.

V začetku leta 1910 je stopilo na Štajerskem mnogo postav v veljavo, ki nosijo skupno ime „agrarne postave“; take postave imajo na podlagi državnih postav druge kronovine že par let, na Nižjem Avstrijskem in Koroškem n. pr. že 20 let. Tako je bilo na Štajerskem mogoče v dotičnih vladinih predlogah porabiti vse dolgoletne skušnje v tej stvari po drugih kronovinah v največjo korist štajerskega kmetijstva.

Z novimi štajerskimi agrarnimi postavami je zopet storjen velik korak naprej in opravljeno je lepo delo v vrsti onih agrarnopolitičnih akcij, ki streme za tem, da se naše domače kmetijstvo trajno zavaruje, ojači in trdno ohrani.

Te postave in njih raba zanimajo pred vsem živinorejske prebivalce Gornje in Srednje Štajerske in ker so jih agrarne oblasti že začele rabiti, bo pač splošno zanimivo, če izvemo nekaj več o agrarnem ravnanju, ki je za štajersko deželo še popolnoma novo.

Naslednje postave so bile od štajerskega deželnega zbora sprejete in so dobile najvišjo sankcijo ali potrdilo:

1. Postava z dne 26. maja 1909, dež. zak. št. 44, o delitvi skupnih zemljišč in ureditvi upravnih in rabnih pravic, ki se jih drže.

2. Postava z dne 26. maja 1909, dež. zak. št. 45, o zlaganju kmetijskih zemljišč.

3. Postava z dne 7. septembra 1909, dež. zak. št. 49, o varstvu planš in pospeševanju planšarstva.

4. Postava o odrešitvi in uredbi gozdnih in pašniških služnosti (še ne priobčena).

V naslednjem skušamo pred vsem pojasniti stvar ali vsebino teh novih postav in sicer z ozirom na pičlo odmerjeni prostor, ki nam je na razpolago,

zelo na kratko, ne da bi jih z jurističnega stališča razlagali ali pa ocenjevali z ozirom na njihovo narodnogospodarsko važnost.

I. Nove štajerske agrarne postave.

Katere ugodnosti imajo te nove postave za štajerskega kmeta in kaj je sploh njih vsebina?

Pri tem se ne bomo ozirali na novo postavo o gozdnih in pašniških služnostih, ki še ni priobčena; tudi se pred vsem oziramo na živinorejsko prebivalstvo in njegove praktične potrebe.

1. Postava o delitvi skupnih zemljišč in ureditvi rabnih pravic, ki so z njimi v zvezi.

a) Delitev.

Po naših goratih krajih so zelo pogosti slučajji, kjer je v zvezi s posestno pravico na kakem posestvu v dolini tudi pravica do deleža na skupni planinski paši, planši ali gozdu, kar imenuje postava „agrarno skupnost“. Zgodi se celo, da ima kateri kmet več takih deležev na kaki pašni ali gozdni zadrugi; zgodi pa se tudi večkrat, da ima pri raznih takih zadrugah pravico do deležev. Tak delež pa se nikakor ne sme zamenjati s služnostjo (servitutom), ker kdor ima pravico do deleža, ta je lastnik dotičnega gozda ali paše, kjer lahko seka in pase, samo da deli to last tudi z drugimi kmeti (gozdnimi in pašnimi zadrugami) in sicer navadno v ideelne namene; kdor pa ima na kaki stvari kak servitut, temu ta stvar samo „služi“, ta seka les v tujem gozdu in pase svojo živino po tuji paši. V našem slučaju, ki ga hočemo sedaj obravnavati, gre torej za delitev skupne lasti planšarskih, pašnih in gozdnih zadrug.

Razmere v teh zadrugah postajajo vedno bolj neznosne, skoro nikjer ni redu in zadovoljnosti, med deležniki so skoro vedni in neprestani prepiri; predsednik zadruga in odbor nimata navadno dovoljne avtoritete in oblasti so morale doslej mirno gledati, kako so se taki zadrugi gozdovi pustošili, ker ni bilo postavnih določb proti temu; to se sedaj lahko spremeni.

Postava dovoljuje, da se taka zadruga posest lahko na ta način deli, da se namesto deležne pravice spremeni v prosto last kakega določenega kosa doslej skupnega posestva (odkup), tako da

lahko sedaj posestnik s tem delom razpolaga brez kakega ozira na svoje nekdanje sodruga.

Taka delitev pa se sme izvršiti le tedaj, če imajo vsi udeleženci od nje gospodarsko korist; to je načelo, ki se na noben način in v nobenih razmerah ne sme prekoračiti.

Če bi torej vsled delitve skupnega posestva na posameznega deležnika pripadajoči del bil tako majhen, da bi udeleženec na ta svoj del ne mogel prignati istega števila živine, ki ga je gonil na skupno posestvo, ali če bi pri delitvi kakega skupnega gozda postali posamezni deli tako majhni, da bi ne dajali vsakemu dovolj potrebnega lesa, potem bi bila delitev negospodarska in zato nedopustna; negospodarska bi bila delitev tudi tedaj, če se da skupno zemljišče le v svoji stari velikosti umno obdelovati in če se le v tem slučaju dado na njem z njem z uspehom izvesti izboljšave.

Pri deljenju moramo torej biti zelo previdni in deliti le tedaj, če je brez dvoma, da je delitev za udeležence večje koristi ko pa dosedanji način gospodarjenja.

To načelo se opusti le tedaj, če je skupna last že daljšo vrsto let v resnici razdeljena in so posamezni deli že postali v resnici last udeležencev.

Velikost posameznih delov se določi na podlagi denarne vrednosti dosedanje delne pravice, ki jo določijo strokovnjaki na natanko določen način.

O postopanju, ki se tukaj vrši in oblastih, ki ga vodijo, bomo govorili pozneje.

Postava določa tudi, da se morajo pri taki delitvi natančno vpoštevati in razjasniti tudi vse druge pravice udeležencev (delež na premoženju v denarju, služnostne pravice i. t. d.) in njihove dolžnosti (davek, hipoteke i. t. d.); kjer pa je delitev iz gore navedenih razlogov nemogoča, tam pa se mora izvršiti regulacija. Razun zadrug in njihovega posestva, pa se lahko delijo tudi ona zemljišča, ki so last posameznih občin in pri katerih imajo pravico uživanja nekateri občani; to se zgodi seveda le tedaj, če so postavni pogoji za to dani in posebno, če se da s tem doseči večja gospodarska korist.

b) Regulacija.

Razni nedostaki v gozdnih in pašnih zadrukah bi se, če je delitev škodljiva, nikakor ne dali odpraviti, če bi postava za ta slučaj ne predpisovala delitve rabnih in upravnih pravic; to pa je prav dobro, kajti s tem se bo vendar enkrat napravil konec žalostnim razmeram v naših združniških posestvih.

Če pomislimo, da ima le zelo majhen del naših alpskih kmetov dovolj lastnih gozdov in paš in da so kmetje tam, kjer ni s služnostnimi pravicami temu vsaj deloma odpomoreno, popolnoma navezani na svoje deleže pravice na skupni posesti, potem lahko uvidimo, kako zelo so kmetje zainteresirani pri ureditvi združnih paš in gozdov.

Regulacija je torej ureditev doslej neurejene porabe od strani posameznih udeležencev in uvedba urejene uprave skupne lasti (paše, gozda) od udeležencev samih.

To se doseže s tem, da se sestavi gospodarski načrt za porabo in upravni poslovnik za upravo; te stvari oskrbe seveda strokovnjaki.

Z regulacijo je na eni strani v zvezi popolna ureditev in pojasnitev vseh ostalih praznih razmer — služnosti, davkov, obresti — na drugi strani pa kolikor možna zboljšava skupne lasti, da se dosežejo večji pridelki. V ta namen sestavijo strokovnjaki načrt za zboljšavo.

Tudi ta regulacija je s postavo in odredbo natanko urejena; podrobneje bomo govorili o nji bolj spodaj.

c) Vezanje deležev.

Stvar obstoja v naslednjem:

Doslej je bilo mogoče in se je tudi neredko zgodilo, da so se deleži pravic na kaki skupni posesti lahko od udeležencev odločili in posebe prodali; tako se je zgodilo, da je neki kmet na Gornjem Štajerskem prodal svoj delež na planši vsled zelo ugodne ponudbe nekemu lesotrčcu; ko je lesotržec les posekal, je moral kmet zemljo kupiti od njega nazaj, ker se je pokazalo, da brez tistega dela paše ne more gospodariti; sedaj pa mu je poraba paše, ker ni gozda, zelo otežkočena.

Taki hudi gospodarski pogrški se naj v bodoče preprečijo s tem, da bo postava načeloma prepovedala prodajo takih deležev in da se bo to v zemljiški knjigi zapisalo; prodaja in prenos takih deležev, prodaje in obremenitve skupnih planš, paš in gozdov bodo v bodoče možne le pod določenimi gospodarskimi pogoji in z dovoljenjem agrarne oblasti. (Pride še.)

Objava glede novega načina odaje vojaških plemenskih kobil.

— V odloku c. kr. ministrstva za domobranstvo z dne 11. marca 1910, dep. XVI., šte. 2442 ex 1909 se naznanja sledeče:

Od leta 1911 naprej se namerava naredba glede razdajanja plemenskih domobrantskih kobil v zasebno vporabo urediti tako, da se ne bodo več dobivale iz domobrantskih konjaren, ampak da jih bo mogoče kupiti v prvi vrsti in naravnost od onih konjerejcev, ki jim je na tem ležeče, da obdrže kobile v zasebni

porabi in ki se zde domobrantski upravi za to sposobni; mestoma se je sicer to že tudi dosedaj tako delalo.

Tak nakup kobil pa bo mogoč samo v onih upravnih okrožjih, v katerih prihaja v ozir samo gojenje remont za jahanje.

Kupijo se lahko samo one kobile, ki so angleške, orientalske ali lipicanske krvi, vsaj 161 cm visoke, od 3½ do 7 let stare, trdnega života in podstavne, ki imajo pravilno izsegajoči korak in dajejo upati, da bo mogoče dobiti iz njih dobre vojaške konje za jahanje.

Pokolenje kobil mora biti razvidno iz primerno opremljenih dokazil o pripustitvi ali pa iz izvornih rodovnikov.

Kupna cena takih kobil bo 700 K.

Za zelo in izredno dobre kobile se bodo dobile še nagrade iz zaklada c. kr. ministrstva za poljedelstvo, vedno pa le z ozirom na kakovost kobil in druge okoliščine dotičnega vzrejališča, a ne smejo presegati zneska 100 K.

Ob enem je treba pripomniti, da so bile doslej vposlane prošnje za prepustitev kobil iz domobrantskega konjenišva brezuspešne in da je c. kr. domobrantsko ministrstvo naročilo prošnje, ki bi še prišle na domobrantsko konjenišvo, prosivcem vrniti.

Ker pa se bo v področju zavoda za plemenske kobile na vsak način dogajalo, da se bodo kljub omenjenim načelom še dajale kobile za zasebno vporabo, n. pr. na podlagi § 3., c in d „Pogojev“ in iz zasebne vporabe zopet vračale i. t. d., vendar se bodo take kobile dajale samo onim prosivcem, ki so vsled dosedaj vposlanih prošenj pri c. kr. ministrstvu že zaznamovani. Ako pa žele konjerejci plemenske kobile kupiti in jih obdržati v lastni porabi, se bo pri tem jemal ozir samo na one, ki so vložili tozadevno prošnjo.

V tej prošnji pa bodo interesenti, ki imajo več ko dve lastni plemenski kobili, morali pri odkupu in odkazovanju kobil v njih porabo dati sledečo izjavo:

„Podpisani se zavežem, da bom vsako leto tako dolgo, dokler stoje erarične plemenske kobile v moji zasebni porabi spomladi in v jeseni ponudil nabiralni domobrantski komisiji iz moje reje in kot mojo last toliko in toliko konjev, ki so dopolnili svoje četrto leto in so popolnoma sposobni na nabor in sicer v onem času in na onem mestu, ki mi ga bo pravočasno naznanila domobrantska uprava.

Nadalje se zavežem, da v prej označenem času ne bom bistveno zmanjšal obsega svoje konjereje niti spremenil v obče plemenske smeri.

S tem jemljem na znanje namen domobrantske uprave, da me lahko z vso pravico, ki jo lahko izvaja iz moje izjave, v slučaju, da dane obveze ne držim, izključi od nadaljnje prepustitve eraričnih plemenskih kobil.“

Število konjev v izjavi, ki se morajo od konjerejcev postaviti pred naborno komisijo, določi predsednik kupovalne komisije.

Glede starosti konjev, ki se imajo svoj čas ponuditi domobrantski upravi na prodajo in ki morajo po dani izjavi biti domače reje, bo odločilo domobrantsko

ministrstvo po predsedniku naborne komisije in odredilo obveznost, da se priženejo 3 in ne 4 letni konji na prodaj.

Prošnje za lastni nakup plemenskih kobil za svojo potrebo morajo konjerejci predložiti lastni politični okrajni oblasti ali če konji ne stoje v tistem okraju, pri onem glavarstvu, v katerem so konji, kolkovane z 1 K vsaj do 15. septembra pred onim letom, v katerem se ima vršiti erarični nakup. Na zapoznele prošnje se prihodnje leto ne bo več jemal ozir.

Da se pa olajša ozir na prosivce pri c. kr. domobrantskem ministrstvu, je priporočati, naj prosivci kar v prošnji navedejo pokolenje k nakupu ponujenih konjev.

Koroška deželna zavarovalnica za živino.

Lepi uspehi, ki so se na Bavarskem in Nižjem Avstrijskem dosegli z uvedbo deželnih zavarovalnic za živino, so napolnili koroški deželni zbor v letu 1899, da je tudi za svoje živinorejce ustvaril enako zavarovalnico.

S prvim januarjem 1900 je ta zavod začel svoje poslovanje, ki temelji na isti podlagi vzajemnosti in prostovoljnosti, kakor nižjeavstrijski. Zavod zavaruje kmetovavce proti škodi, ki nastane iz tega, da jim živina ali pogine ali pa da jo morajo v sili zaklati. Splošne upravne stroške plačuje dežela, ki daje zavarovalnici razun tega še vsako leto prispevek za plačevanje provizij in dela stroškov za določanje škode. Zavarovanci so druženi v krajnih zvezah, katerih obseg določa vodstvo zavarovalnice po krajevnih razmerah. Vodstvo vsake take krajne zveze je v rokah načelstva, ki sestoji iz načelnika, imenovanega od deželnega odbora, oziroma njegovega namestnika in iz cenivcev, ki jih volijo člani krajne zveze na tri leta. Zavaruje se za sedaj le govedo; višina premije znaša 1 do 1.5 odstotka. Premije pobira zvezin načelnik in jih pošilja zavarovalnici, ki jih deli v dva enaka dela; eden se napiše na zaklad krajevne zveze, drugi na skupni zaklad zavarovalnice. Odškodnina za prijavljeno škodo se plača polovično iz zaklada krajne zveze, polovično pa iz zavarovalničinega zaklada, tako da so krajevne zveze na ta način pri osrednji zavarovalnici s 50 odstotki zavarovane.

Zavarovalnica ne išče dobička, ampak je dobrodelna ustanova, ki skuša varovati kmetovavce pred raznimi slučajmi škode pri živini, ki znašajo povprečno vsako leto 2.5 odstotka. Vkljub mnogim težkočam in zaprekam, s katerimi se je morala zavarovalnica boriti že iz početka, se ji je vendar posrečilo pridobiti leto za letom več tal v deželi. Tako je imela 30. septembra 1909 117 krajnih zvez, 5196 članov z 22.927 govedi v zavarovalni vrednosti 5,291.400 K. Vsled splošnega pomanjkanja krme v letu 1908 se je število zavarovanega goveda za 1193 glav znižalo, število zavarovancev pa zvišalo.

Če primerjamo število pri zavarovalnici vpisanih članov s številom zavarovane živine, vidimo, da gre povprečje vedno bolj nazaj. Dočim je prišlo leta 1900 na vsakega člana povprečno 7.29 zavarovanih glav, je to število v nasled-

njih desetih letih vedno nazadovalo, dokler ni v letu 1909 znašalo 4.41.

Iz tega lahko sprevidimo, da so sedaj tudi mali in najmanjši živinorejci pri zavarovalnici vpisani za člane.

Če vzamemo, da je živinorejcev na Koroškem 29.614 in da znaša število vseh goved — kakor je pokazalo zadnje štetje živine — 256.220 glav, in primerjamo te številke s številom zavarovancev in zavarovane živine, potem vidimo, da je doslej pristopilo zavarovalnici le 17.54 odstotka živinorejcev, da pa je le 8.95 odstotka živine zavarovane. Povprečna vrednost zavarovane živine je znašala v letu 1909 230 K 79 v.

Število v letu 1909 priglašeni slučajev škode je bilo 731, kar znaša 3.18 odstotka.

Glede spola, starosti in bolezni se razdele zgube, kakor sledi:

a) po spolu:	b) po starosti:
14 bikov	pod 1 letom 128 glav
34 volov	od 1 do 3 let 248 "
329 krav	" 4 " 7 " 188 "
94 telic	" 8 " 12 " 156 "
260 mlajine.	nad 12 let 11 "

c) po boleznih:	
1. bolezni prebavil	170 glav
2. " dihal	31 "
3. " krvnega toka	26 "
4. " scalnih organov	43 "
5. " spolnih organov	87 "
6. " živčevja	17 "
7. konstitucionalne bolezni	19 "
8. nalezljive bolezni	120 "
9. invazijske "	16 "
10. kožne "	1 "
11. bolezni gibal	17 "
12. rane	5 "
13. nesreče	147 "
14. neznani vzroki	32 "

Ponesrečila se je živina največkrat na paši v gorah.

Med nalezljivimi boleznimi je 48 slučajev tuberkuloze in 38 slučajev šumečega prisada.

Da je tuberkuloza, posebno v goratih krajih tako zelo razširjena, tega je kriv v veliki meri odpor živinorejcev proti cepljenju goveda s tuberkulinom. Ravno tako se še vse premalo ceni vrednost cepljenja goved proti šumečemu prisadu.

Povprečna skupna škoda je znašala (skupno s čistim dobičkom) 78.28 odstotka zavarovalne vrednosti.

V teh desetih letih, odkar obstoji zavarovalnica, se je prijavilo skupno 4536 slučajev škode; skupna odškodnina za to je znašala 692.612 K 34 v.

Na koncu računskega leta 1909 ima zavarovalničin zaklad prebitek iz letnega računa v znesku 3322 K 90 v. Znesek se je na podlagi postave z dne 30. decembra 1909 dal koroški deželi na razpolago za pospeševanje živinoreje in vnovčevanja živine, daje možnost, da se bo lahko ugodilo davni želji živinorejcev, da bi premije postale cenejše in nižje. S tem bo možno ohraniti zavarovalnici njene dosedanje člane in ji pridobiti tudi novih.
pl. Naredi.

Škropljenje trsov s tenaksom.

(Poročilo deželne šole za vinorejo in sadjerejo v Mariboru).

Škropilo „tenaks“ ima po podatkih izdelovateljev, tvornice za kemikalije dr. J. Schorm (lastnik dr. G. Heiner)

na Dunaju VI/2, Mollardgasse 69, 330 g bakrene galice v kilogramu, nadalje primerno in potrebno množino žveplenokisle ilovice in sode. S tem, da se obori ilovni hidrat v mešanici bakra in sode, naj dobiva sredstvo poleg vidnih peg tudi lastnost, da se dobro prime. Od tod je njegovo ime, ki pomeni „držeč, oprijemljiv“. Tudi je baje prednost tega škropila v tem, da se zelo lahko pripravlja, ker treba prašek zmešati z vodo. Cena je za 100 kg 50 K; dobiva se v vrečah po 5, 25 in 50 kg.

Za poskus se je v podnožju poskusnega vinograda razdelila parcela žlahtnine v pet enakih in dovolj velikih kosov in obravnavala na sledeči način, da se je škropil:

Kos 1 z navadno 1% no bakreno galico,
" 2 " 1 1/2% no bakreno galico,
" 3 " 1% no raztopino tenaksa,
" 4 " 1 1/2% no raztopino tenaksa,
" 5 se je pustil za kontrolo neškropljen.

Ta množina tenaksove raztopine se priporoča za rabo v vinogradih. Škropilo se je na vseh kosih ob enem in sicer 15. maja, 29. maja, 1. junija, 25. junija in 21. julija. Med dvema škropljenjema je bilo torej 14, med predzadnjim in zadnjim pa 26 dni.

Padavin je bilo od maja do konca oktobra 597.1 mm (v letu 1908 pa 383.5 mm). Poletje je torej bilo mnogo bolj mokro in zato za presojanje učinka raznih škropil mnogo bolj ugodno ko zelo suho leto 1908.

Rezultat:

Če se, kakor je povedano v letnem poročilu za leto 1908 na štv. 88, v tem letu ni mogel dognati razloček med učinkom tenaksa in mešanico bakrene galice, da je torej učinek tenaksa bil dober, pa v deževnem letu 1909 učinek pri obeh sredstvih ni bil enak.

Poskusi in preiskave v teku leta so dognale sledeče:

Kos 1. Peronospora popolnoma nič.
" 2. " " "
" 3. Peronospora na listju in grozdju, dasi ne mnogo.

Kos 4. Malo manj peronospora ko na kosu 3.

Kos 5. Peronospora je zgodaj in močno nastopila na listju in poganjkih. Mlado brstje je napadeno takoj po cvetju. Listje se je meseca avgusta osulo.

Tenaks se je dobro držal in je bil dobro viden, ravno tako pa tudi 1% na bakrena galica, še bolj pa seveda 1 1/2 odstotna.

Stroški za ta škropila so znašali, če vzamemo samo stroške za material in ne tudi za delo, kakor kaže naslednji pregled:

100 l 1% ne raztopine tenaksa stane (100 kg = 50 K)	K —50
100 l 1 1/2% ne raztopine tenaksa stane (100 kg = 50 K)	K —75
100 l 1% mešanice bakrene galice in apna stane, če vzamemo 56 v za kilogram bakrene galice in 2 K 50 v za 100 kg apna	K —59
100 l 1 1/2% ne raztopine bakrene galice in apna stane	K —89

Sklep.

Učinek tenaksa ni bil niti v 1% ni niti v 1 1/2% ni raztopini tako popolen kakor pri bakreni galici.

To prav lahko razumemo, če pomislimo, da ima porabljena raztopina tenaksa

v 100 l le 330, oziroma 495 g bakrene galice, množine, ki po tukajšnjih poskusih (glej letno poročilo šole za leto 1900/1, stran 22 in 23) nikakor niso dovoljna bramba zoper peronosporo. Dasi se tenaks res dobro drži in se zato od njega mnogo pričakuje, vendar to leto ni zadoščal. Da bi bil uspeh dovoljen, bi se moralo v vodi raztopiti toliko tenaksa, da bi prišlo na 100 l vsaj nad 500 g ali še boljše 1 do 1.5 kg bakrene galice kakor pri mešanici bakrene galice in apna. Torej bi morali vzeti 2% no raztopino tenaksa s 660 g bakrene galice, oziroma 3% no ali celo 4 1/2% no (z 990 g, oziroma 1485 g bakrene galice).

Potem pa dobimo naslednji račun:

100 l 2% ne tenaksove raztopine (100 kg = 50 K) stane	K 1.—
100 l 3% ne tenaksove raztopine (100 kg = 50 K) stane	K 1.50
100 l 4 1/2% ne tenaksove raztopine (100 kg = 50 K) stane	K 2.25

Če hočemo torej dobiti tenaksovo raztopino, ki bi naj bila enako vredna in enako učinkujoča, nas stane ta raztopina 2 1/2 krat več, ko raztopina bakrene galice in apna, s katero dosežemo isti učinek! Raztopine tenaksa z 1 do 2% pa so v deževnih letih in krajih, kakor je Štajerska in pri občutnih vrstah vsaj tako malo zanesljive, kakor enako močna raztopina bakrene galice in apna.

Iz vseh teh vzrokov torej ne moremo priporočati v naših vinogradih škropljenja s tenaksom.
Fr. Zweifler.

Nameravani davek na vino.

Podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici nam je v zadevi nameravanega davka na vino poslala sledeči dopis:

Iz zanesljivih virov smo tekom dveh dni izvedeli, da vlada nabira načrt za sestavo novega vinskega davka.

Kakor strela iz jasnega neba nas je to zadelo! Že smo vinorejci mislili, da si je vlada premislila in bode iskala drug dohodek za svoje dolgove, katerega bi vsi avstrijski davkoplačevalci pomagali pokriti, ne pa samo vinorejski kraji, kar dobimo obvestilo, da se po načrtu te postave, katera se tekom par dni zbornici predloži, vsak izvoz iz užitninskega okraja nad 10 litrov obdači.

Po občinah se iščejo zanesljive osebe kot kontrolni organi za ceste.

Torej pivo, katerega po pivovarnah lahko poljubno napančajo, se lani ni obdačilo, vino pa, ta pridelek, ki toliko napor in težav stane vinorejca, in vino, ki ga navzlic naporu in delu lahko vniči toča in mraz, to se naj obdači!

Pa dovolj je pojasnil! C. kr. kmetijska družba je itak natančna poznavalka žalostnih razmer našega vinarstva. Le to prosimo danes na izrednem in nujnem občnem zboru zbrani udje kmetijske podružnice Sv. Jurij ob Ščavnici in vinorejci, da takoj zastavite ves svoj vpliv, da se reši avstrijska vinoreja te smrtne rane na svojem telesu.

Podružnica je danes kar na treh krajih sklicala izredne občne zборе, kojih zapisnike odpošljemo državnemu zboru.

Sv. Jurij ob Ščavnici, dne 24. aprila 1910.

Nemec.

Breznik.

Dostavek uredništva.

O kakem novem navalu od strani davčne oblasti na naše vinogradništvo nam ni znano ničesar. Glede cele zadeve sploh se je pa storilo vse, kar je bilo v močeh c. kr. kmetijske družbe in je sedaj vsa stvar v rokah poslancev.

Znižana cena pšenice.

„Zeit“ je prinesla 27. aprila t. l. pod naslovom „Vedno nizka cena pšenice“ poročilo o najnovejši špekulaciji na budapeščanski žitni borzi, ki dela na to, da bi se pšenici cena znižala. Po tem poročilu je padla cena efektivni pšenici za 6 K. S tem je vendar enkrat dosežen ideal vseh onih, ki ščuvajo konzumente proti agrarcem in iščejo v odpravi žitne carine rešitev iz sedanje draginje. Če bi se carina odpravila, bi cena pšenici padla v najugodnejšem slučaju za polovico carine, sedaj pa je padla za celih 6 K, to je skoro za celi znesek carine. Rado vedni smo sedaj, ali se bo doslej proti nam agrarcem naperjena agitacija sedaj obrnila proti onim, ki so v resnici krivi draginje. Sedaj stane pšenica 22 K, v jeseni bo stala, ker bo prišla nova, 20 K, a to so komaj stroški za delo. Melja št. 0 stoji na budapeščanski borzi s 34 K 30 v za metrski stot, kar pač ni drago. Torej je vsa gonja proti agrarcem le prazno politično besedičenje. Nekaj dobrega pa bo ta občutna špekulacija na budapeščanski borzi vendar le imela; menda bodo sedaj vendar tudi ogrski agrarci spoznali, kako nepostavna in korumpirana je. Dokler je šla cena kvišku, za to niso imeli povoda; sedaj, ko se pripravlja napad na njihove žepe, se bo menda vendarle zavedli. (Wiener Landwirtschaftliche Zeitung, No. 35, 30. aprila 1910.)

Matievičev merilni trak.

(Gosp. Novice.)

Svoj čas smo že naznanili ta trak, namreč kmalu nato, ko se je bil izumil. Od tistihmal pa se je trak preskusil in se je o njem mnogo govorilo na nasprotni, kakor tudi na prijateljski strani. In danes velja, da trak sicer ni popoln, a je jako praktičen, in se da z njim teža goveje živali določiti s tako sigurnostjo, da je iznajdba vendar vredna toplega priporočila.

Zlasti kmetu bo v največji hasek, ki ne more imeti te spretnosti, da bi brez tehtnice, torej na samo oko, mogel na 5 kg približno določiti težo goveda. Kolikokrat in kako občutno ga opehari mesar, ki na prvi pogled, včasih na 1 kg, ve, koliko žival tehta in koliko je vredna. Te goljufije se kmet lahko brez tehtnice obvaruje z Matievičevim merilnim trakom.

Raba tega traka je zelo preprosta. Govedo, ki se hoče meriti, se postavi na ravna tla tako, da stoje noge enakomerno, glava pa ne kvišku, ne navzdol, in ne na stran. Potem se dene trak, z rdečo razdelbo na ven, živali za prednjima nogama okoli prsi, in pri tem nategne toliko, kakor da bi od vsake strani vlekla teža $\frac{1}{2}$ kg. Število na traku, ki se pri merjenju strne s traka prvim koncem, zaznamovanim z ničlo, pri pravilno zrastlih volih navadno že pove natanko, koliko kilogramov žival tehta. Malo drugače pa je pri kravah, telicah in bikih.

Tukaj se ima od druge razdelbe prišteti za krave 1 presledak, za starejše bike $1\frac{1}{10}$, za telice in mlade bike pa $\frac{7}{10}$ presledka, da se na traku pride do one točke, ki pove težo živali v kilogramih. Temu merjenju se človek kmalu privadi.

Trak so prodaja v dveh oblikah: v mesingastem tobolcu (škatljici) in na vilicah. V prvi obliki stane v trgovinah 7 K 20 v, v drugi 5 K 60 v. Kmetijska družba pa ga oddaja svojim udom za znižano ceno. Živinorejci, poslužite se ga! Poplača se vam že pri prvi prodaji večkrat.

Živinozdravniški svet.

Dne 13. t. m. se je vršila seja plenuma, in sicer zadnja seja prve funkcijske dobe živinozdravniškega sveta v poljedelskem ministrstvu pod predsedstvom sekcijkega šefa viteza pl. Zaleskega in v navzočnosti zastopnikov ministrstev notranjih del, nauka in trgovine. V tej seji je poljedelsko ministrstvo naznanilo vse v pretečeni funkcijski dobi sklenjene sklepe živinozdravniškega sveta plenumu in se je na predlog glavnega poročevalca viteza pl. Hohenbluma sklenilo naprositi c. kr. poljedelsko ministrstvo, naj pojasni v oficijelnem spisu, ki ga naj dobe vsi odstopli in novo vstopli člani živinozdravniškega sveta, stališče vlade do želj in sklepov živinozdravniškega sveta. Na predlog glavnega odposlanca so se nadalje sprejeli od stalnega odbora predlagani sklepi glede uvoza živine in mesa iz balkanskih držav, uvoza živine iz Črne Gore in desinfekcije živalskih surovin. Načelnik stalnega odbora, drž. posl. Povše je urgiral izdelbo vladne predloge za ureditev ogledovanja živine in mesa. Glede varstva naslova „živinozdravnik“ in „pravice do prakse“ in ureditve prve pomoči v sili, ki jo naj dajejo primerno poučene osebe, se je tozadeven predlog stalnega odbora in živinozdravniške komisije odobril in ob enem sprejel dodatni predlog predsednika c. kr. avstrijske šlezke družbe za kmetijstvo in logarstvo, Bayera pl. Bayersburga, da se naj za vsa ta prašanja ustvari državna okvirna postava, poraba oseb za prvo pomoč v sili v obsegu, ki ga predlaga živinozdravniški svet, pa se naj prepusti deželni postavodaji. K sklepu se je predsedniku sekcijskemu šefu vitezu pl. Zaleskemu in ministerijalnemu zdravstvenemu referentu ministerijalnemu svetniku Binderju izrekla zahvala živinozdravniškega sveta za smotreno vodstvo poslov v pretečeni funkcijski dobi, na kar je izrekel predsednik članom veterinarnega sveta zahvalo in priznanje za njihovo plodnosno in požrtvovalno delo v živinozdravskem svetu.

Poročilo o stanju hmelja.

Žalec-Savinjska dolina, 19. maja 1910. (III. poročilo južnoštajerskega hmeljarskega društva.) Po izdatnem dežju imamo toplo vreme, ki hmelju tako godi, da je svež, zdrav, skoro vsepovsodi že napeljan na hmeljevke in približno meter visok. Bolhači izginjajo; doslej niso naredili nobene znatne škode.

Vodstvo društva.

Iz podružnic.

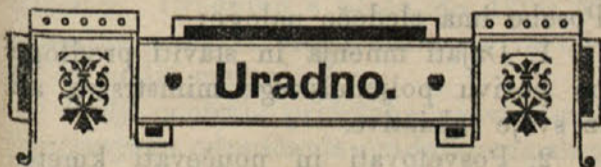
— Vučjvas na Murskem polju. Tukajšnja podružnica c. kr. kmetijske družbe je priredila dne 8. maja zborovanje, ki se ga je udeležilo lepo število udov. Načelnik gosp. Cvetko je pozdravil navzoče ter jim predstavil deželnega potovalnega učitelja gosp. Pirstingerja. Prečital se je zapisnik o ustanovnem občnem zboru dne 20. marca, ki je bil brez ugovora sprejet. Potem je načelnik še podal poročilo o dosedanem delovanju in uspehih podružnice, ki je v tem kratkem času naročila svojim udom več subvencijskih merjascev, mnogo semenja in bakrene galice. Gosp. potovalni učitelj je v poljudni besedi predaval o pomenu, namenu in konstituciji c. k. kmetijske družbe štajerske in o njenih podružnicah. Naglašal je koristi in dobrote, ki so jih udje deležni neposredno ne glede na to, da so kot kmetovavci organizirani v močno, okoli 16.000 udov broječo četo in v posredni zvezi s c. kr. vlado, ki je primorana o raznih priložnostih upoštevati želje, a tudi proteste take močne organizacije. Zato pa mora biti ud c. k. kmetijske družbe vsakterikmetovavec, ki ima le količkaj smisla za gospodarski napredek in lastno korist. Dalje je govoril, kako je uspešno zatirati gosenice, krvavko, listne uši in kaparje ter jabolčnega tončiča; iz vinogradarstva: o važnosti odrezovanja gornjega korenja pri traju, o pletvi, vezanju, prikrajševanju mladik na locnjih, o škropljenju proti strupeni rosi in pravočasnem „vršičkanju.“ Iz kletarske panoge je omenil rjavo barvo in gnili oziroma plesnjivi okus lanskih vin ter podal navodila, kako je ti dve bolezni mogoče odstraniti z umnim žveplanjem in želatino. Tudi je dal nasvete, kedaj je vino pretakati in kako je ravnati s prazno posodo, da se ne pokvari. Navzoči so njegovemu strokovnjaškemu, okoli $1\frac{1}{2}$ ure trajajočemu govoru sledili pazljivo in z vidnim zanimanjem. Gosp. načelnik podružnice mu je za izvrstno pripravljeno in uspelo predavanje izrekel hvalo, obžalujoč obenem, da ta dan ni bila udeležba polnoštevilna kakor o dveh prejšnjih zborovanjih. — Sprejeli so se naslednji predlogi oziroma nasveti: 1. Udje podružnice si naroče po c. kr. kmetijski družbi večjo množino jajec za valjenje od sulmodolskega kurjega plemena. 2. Nekaj udov si naroči v svrhu poskusnega gnojenja koruzi in krompirju po 100 kg čilskega solitra, v jesen pa za travnike in njive večjo množino Tomaževe moke in kalijeve soli. 3. Namesto vsled obilnih poslov zadržanega deželnega živinarskega nadzornika gosp. Jelovšeka se naprosi njegov pristav, gosp. Zupanc, da pride predavat o umni svinjereji. 4. Nasvetuje se, da se naj mlado drevje prva leta skrbno neguje ter o dežju zaliva z gnojnic. Načelnik se zahvali prisotnim za vstrajnost in zanimanje, pozivlja k složenemu in nesebičnemu delovanju na prospeh podružnice ter zaključil dobri $2\frac{1}{2}$ ure trajajoče zborovanje.

Maribor, 20. maja 1910. Oni p. n. člani naše podružnice, ki svojih vstopnic še niso vzeli, so prošeni, da jih blagovolijo vzeti v pisarni podružnice, Schillerstraße 8. Uradne ure vsak pondeljek, sredo in soboto od $\frac{1}{2}$ 2. do 2. ure popoldne. Vodstvo podružnice.

Št. 11j v Slov. gor., 6. maja. Tukajšnja kmetijska podružnica je priredila včeraj v gostilni gospoda Mayerja pri Zg. Sv. Kungoti pod predsedstvom gospoda podružničnega načelnika R. Repnika potovalno zborovanje. Gospod strokovni učitelj Peter iz Grottenhofu je govoril zelo poučno o potrebi in uvedbi kmetijskega knjigovodstva in vabil na obisk knjigovodskih tečajev, ki se vrše vsako leto na kmetijski šoli v Grottenhofu ali enakih tečajev po drugih podružnicah. Ker se je priglasilo nad 20 udeležencev iz kmetijskih krogov, se bo v mesecu decembru vršil pri Sv. Kungoti tak knjigovodski tečaj. K sklepu se je zahvalil gospod nadučitelj Jaunik gospodu načelniku za njegovo neumorno delovanje na polju kmetijske organizacije, na kar je gospod načelnik govoril o potrebi trdne agrarne organizacije, o nameravanem davku na vino, o potrebi varnostne carine in je sklenil z željo, da bi se vsi kmetje Avstrije brez razlike — kakor drugi stanovni — organizirali, ker je le v tem rešitev kmetijskega stanu.

Vposlano.

Z vsako košnjo se vzame travniku večja ali manjša množina redilnih snovi, ki se na travnik sploh ne ali pa le v zelo mali meri vrnejo. Kompost in gnojnica, ki se na travniku splošno rabita, vrneta le neznaten del teh redilnih snovi. Zato se na vseh travnikih poraba Tomaževa žlindre lepo opazi že v prvih letih, ker je zemlja lačna fosforjeve kisline. Ko pa je to opravljeno, se zdi, da Tomaževa žlindra nima več prav nobenega učinka. To pa zaradi tega, ker je v zemlji preveč fosforjeve kisline. Sedaj travniku ne moremo pomagati več s fosforjevo kislino, ampak samo še s kalijem. Kako velik razloček je med gnojenjem s samo fosforjevo kislino in kalijem, to so pokazali poskusi v letih 1906 in 1907. Od sedmih poskusov je Tomaževa žlindra sama (1000 kg na hektarju) dala čistega dobička 42 K. Ko pa sta se začela rabiti Tomaževa žlindra in kajnit (vsakega 1000 kg na hektarju) je znašal na hektar čisti dobiček 150 K. Kalijevo gnojilo je torej zvišalo dobiček pri Tomaževi žlindri za celih 108 K na hektarju.

C. kr. poljedelsko ministrstvo Na Dunaju, 29. januarja 1910.
46.595 ex 1909
2045

Vsem glavnim kmetijskim korporacijam v Avstriji.

Po poročilih c. in kr. državnega vojnega ministrstva so v zadnjem času kmetijske korporacije in občine pri izvršitvi dobave naturalij za vojaštvo zopet uvedle zlorabo dobavnih ugodnosti, ki jih imajo pri vojaških dobavah producenti, na ta način, da so namestu doma pridelanih, lastnih pridelkov oddajali tudi drugod dobljene, celo iz druge roke kupljene in da so v enem slučaju prevzeti najem oddali celo drugemu podjetniku.

Ker taki dogodki povzročajo, da se po dolgotrajnem, desetletnem organizacijskem delu in neprestanem trudu državnih

in avtonomnih uradov omogočena uredba direktne dobave kmetijskih pridelkov vojaški upravi oškoduje in zavira v svojem razvoju, prosimo slavno korporacijo, naj svoje člane in kmetijske korporacije v svojem okrožju ponovno in nujno svari pred poslovanjem pri prejemu in izvršitvi prevzetih dobav, ki bi se ne strinjalo s tozadevnimi pogoji, predpisi in določbami.

Če bi se tak slučaj še zgodil, bi bila c. in kr. vojna uprava prisiljena poslužiti se pravice, ki jo ima v takem slučaju in takoj razrušiti dotične pogodbe in krivca za vedno in brez usmiljenja izključiti od vsake nadaljnje udeležbe pri poslih z erarjem.

Za vodjo c. kr. poljedelskega ministrstva: **Ertl.**

Osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem je v svoji seji dne 15. marca t. l. sklenil izreči nad dogodki, navedenimi v zgoraj priobčenem razglasu c. kr. poljedelskega ministrstva svoje odkrito obžalovanje in kmetovavcem naznaniti vso zadevo na ta način, da se dopis poljedelskega ministrstva s to pripombo priobči v obeh družbinah glasilih.

Št. 134.

Brezplačno posredovanje vajencev.

Posredovalnica deželne zveze za dobrodelnost na Štajerskem v Gradcu, Hofgasse 14, namerava kakor lani tudi letos ob sklepu šolskega leta poskrbeti dečkom in deklicam, ki zapuste šolo, primerno službo ali pouk. Na drugi strani pa skuša dati delodajavcem izbero oseb za mesta, ki so pri njih prosta. V ta namen se bo posredovalnica obrnila z okrožnico na vse večje šole v Gradcu in na Štajerskem in povabila šolarje, ki izstopijo sedaj iz šole, naj ji naznanijo svoje želje. Sočasno se naznanijo šolskim vodstvom vsa prosta mesta za delo in uk. Da pa bo ta akcija imela uspeh, prosimo delodajavce v Gradcu in na Štajerskem, naj nam blagovolijo svoja prosta mesta za vse obrti (tudi za kmetijske vajence) naznaniti na naslov „Arbeitsvermittlung, Graz, Hofgasse 14“ z natančnimi pogoji najpozneje do 8. junija 1910.

Pripominjamo k temu še, da se vrši posredovanje za oba dela popolnoma brezplačno.

Št. 94.876
IV—B/4

Dražba žrebcev.

Dne 9. junija 1910, ob 11. uri predpoldne, se bodo v depotu žrebcev v Sarajevu dražbali sledeči konji iz državne konjarne v Gorazdi:

3letna vrana kobilica „Šehnu“ 9“, 1.53 cm visoka, pol arabske krvi, vzklicna cena 300 K.

3letna svetlorjava kobilica „Šehnu“ 7“, 155 cm visoka, polna arabska kri, vzklicna cena 250 K.

3letna črna kobilica „O-Bajan-eš-Šeraki“ 6“, 156 cm visoka, polna arabska kri, vzklicna cena 300 K.

11letna žemelska bela kobilica „Challe“, 165 cm visoka, pol arabske krvi, vzklicna cena 250 K.

Podrobnejši pogoji se lahko pozvedo pri poveljstvu žrebčarne v Sarajevu.

Deželna vlada za Bosno in Hercegovino.

Za šefa deželne vlade:
Sekcijski načelnik: (Podpis nečitljiv.)

Tržna poročila.

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 17. maja do 22. maja 1910. Pripeljalo se je 54 vozov s 511 metriskimi stoti sena in 27 vozov s 192 metriskimi stoti slame, in je bil boljše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kisló od K 7.— do K 10.50, sladko od K 7.40 do K 11.—; ržena slama od K 5.— do K 7.—; pšenična slama od K 5.— do K 6.80, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejem z rogato živino dne 25. maja 1910. Prignalo se je 302 volov, 82 bikov, 368 krav, 113 živih telet, in — konj pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, — bikov, 4 krave, — telet; na Gornje Štajersko: 60 volov, 5 bikov, 75 krav, — telet; Predarlberško: — volov, 8 bikov, 25 krav, — telet; v Nemčijo: 10 volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Češko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 80 krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže. Klavni voli, tolsti od K 80.— do K 90.— (izjemoma K 96.—), poltolsti od K 70.— do K 78.—, suhi od K 64.— do K 68.—; voli za pitanje od K 66.— do K 70.—; klavne krave, tolste od K 62.— do K 70.—, poltolste od K 48.— do K 60.—, suhe od K 34.— do K 46.—; biki od K 70.— do K 86.—; dojne krave do 4. teleta od K 66.— do K 80.—; črez 4. tele od K 54.— do K 64.—; breje od K 56.— do K 66.—; mlada živina od K 64.— do K 80.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet do K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejem klavne živine dne 27. maja 1910. Zaklana živina: 963 telet, 1719 svinj, 13 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.— do K 1.20; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.20 do K 1.40; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje od K 1.36 do K 1.44; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.34 do K 1.42; mesne svinje od K 1.30 do 1.48, bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.80 do K —.90; kozlički in jagnjeta od K 6.— do K 8.—.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruz		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	12	50	10	—	9	50	8	50	8	—	10	—
Ormož ...	50	12	50	10	50	9	50	9	50	7	25	8	50
Gradec ...	50	13	25	9	25	8	—	8	79	7	50	8	50
Ljubno ...	50	14	50	9	25	9	—	9	—	8	—	—	—
Maribor ...	50	12	—	8	—	8	—	8	50	9	—	8	—
Ptuj ...	50	11	50	8	50	8	—	9	—	8	—	8	—
Inomost ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec ...	50	—	—	9	50	—	—	8	50	8	10	—	—
Ljubljana ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pešt ...	50	12	40	10	09	—	—	8	75	—	—	—	—
Solno grad ...	50	12	25	8	10	8	—	7	35	8	—	—	—
Dunaj ...	50	12	81	9	03	7	26	7	72	7	44	—	—
Line ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	83

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kisló		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	11	—	12	—	4	—	3	—	3	50	2	50
Ormož ...	50	7	—	8	50	4	50	4	—	3	80	3	50
Gradec ...	50	7	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ...	50	—	—	20	—	12	—	10	—	10	—	7	—
Maribor ...	50	7	—	12	50	3	50	—	—	3	—	2	50
Ptuj ...	50	7	—	—	—	5	—	4	—	4	—	3	—

(Nadaljevanje na strani 88.)

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

Št. 16.691.

Vabilo

X. redni zvezni zbor

zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem

ki se vrši v četrtek, dne 23. junija 1910, ob 11. uri predpoldne v stanovski hiši v Gradcu.

Dnevni red:

1. Otvoritev zveznega zbora po predsedniku.
2. Čitanje zapisnika IX. rednega zveznega zbora, ki se je vršil dne 17. junija 1909.
3. Poročilo načelstva o opravljenem letu 1909.
4. Predložitev letnih računov in sestave premoženja za l. 1909; poročilo nadzorništva in sklepanje o uporabi čistega dobička.
5. Poročilo o izvršitvi končnega obračunavanja oziroma kolavdacije glede zvezine vzorne kleti in skladišča.
6. Določitev visokosti letnih prispevkov udov in režijskih prispevkov od denarnega prometa.
7. Nove volitve oziroma nadomestne volitve v odbor in nadzorstvo, kakor je to predpisano po pravilih.
8. Poročilo o stanju prašanja glede uvedbe starostnega oziroma posmrtnega zavarovanja za člane rajfajzovk.
9. Vprašanja oziroma nasveti.

Opomba k točki 9. Da se povzdigne poslovanje pri zvezinih članicah oziroma blagovni promet z zvezo, bodo različni strokovni poročevalci govorili o posameznih strokah zvezinega poslovanja, n. pr.: uprava, revizija, blagovni promet i. t. d.

Gospodje odposlanci bodo imeli tako priložnost, da se lahko poučijo o vseh vprašanjih, oziroma, da lahko podajo primerne nasvete, s katerimi se bo potem pečalo zvezino načelstvo, oziroma njen odbor, ki jih bo upošteval, ali pa odklonil.

Vsak ud (zadruga ali društvo) ima brez ozira na število opravljenih deležev jeden glas na zvezinem zboru. K zvezi pristopla društva in zadruga izvršujejo svojo glasovalno pravico po zastopniku, kateri se je že poprej pismeno naznanil zvezinemu odboru, zastopnik pa mora biti ud dotične zadruga ali društva. Udje zveze ne smejo svojega glasu prepustiti drugim udom zveze. Zastopanje večih zadrug ali društev po enem zastopniku ni dopuščeno. Zadruga in društva, ki so se pridružila zvezi, smejo poslati na zvezni zbor razven glasujočega zastopnika tudi druge osebe izmed svojih udov, ki pa se smejo zborovanja udeležiti brez glasovalne pravice. Letni račun, račun o dobičku in izgubi, sestava premoženja, predlogi na zvezini zbor o ti stvari in poročilo nadzorstva ležijo 14 dni pred skupščino v zvezini pisarni zvezinim članom vpogled.

V Gradcu, dne 1. junija 1910.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. z.

Zvezni zastopnik: F. Barta.

II. Oddelek za zadružno vnovčevanje živine in mleka pri zvezi.

V zvezi s pozivom od zveze novo ustanovljene vnovčevalnice za živino in mleko, priobčenem v 8. številki „Zadruga“ 16. aprila 1910, opozarjamo vse svoje člane še enkrat na namen te institucije.

Namen zadružne vnovčevalnice živine je, omogočiti posameznim članom s porabo te uvedbe direktno prodajo vseh vrst živine na velikih sejnih, torej brez posredovanja prekupčije. Kot sejem prihaja v prvi vrsti v vpoštev graški sejem, za živino boljše kakovosti tudi dunajski in monakovski. Zveza pa je ustanovila tudi posredovalnico za plemensko in rabno živino, ki je na prodaj in skuša tako spraviti prodajavce in kupce v direktno zvezo. Zveza pri tem sama ne sklepa nobenih kupčij, ampak se omejuje na samo prejemanje ponudb in vprašanj ter na posredovanje pri tem.

Z razpošiljanjem sejmskih poročil bo skušala svoje člane vedno točno informirati o vsakokratnem položaju trga in sejmov.

Odkar je otvorena pisarna te posredovalnice in vnovčevalnice v neposredni bližini graške klavnice (Herrgottwiesgasse 9), je vnovčevalnica poskrbela tudi vse drugo, kar je za uspešno prodajo živine potrebno, namreč nastavila zaup-

nike in stopila z interesi v direktno zvezo, tako da je sedaj samo še naloga kmetovavcev, da se poslužijo uredbe, ki se je ostvarila samo njim na korist.

Zato pozivamo še enkrat vse člane, naj se zvezine vnovčevalnice za živino po možnosti poslužujejo, saj je rada pripravljena drage volje odgovoriti na vsa prašanja in dati primerne nasvete.

Dopisi se naj pošiljajo pod naslovom: „Kmetijski vnovčevalnici živine in mleka pri zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem, Gradec, Franzensplatz št. 2.“

Adresa za brzojavke je: Viehverwertung, Graz.

Adresa za pošiljatve žive živine je: „Zadružna vnovčevalnica za živino in mleko, Gradec, Karlauer Bahnhof.“

III.

Osrednja vnovčevalnica za živino.

Zaradi važnosti, ki jo pripisuje prašanju o vnovčevanju živine v korist kmetovavcev ravno v tem času država, se nam zdi potrebno, seznaniti naše člane z odredbami ministrstev za poljedelstvo, trgovino in finance z dne 20. marca 1910, drž. zak. št. 66, ki zadevajo ustanovitev osrednje vnovčevalnice za živino. Glase se:

§ 1.

Na podlagi postave z dne 30. septembra 1909, drž. zak. št. 222, se usta-

novi na Dunaju osrednja vnovčevalnica za živino.

Ta centrala je pod nadzorstvom poljedelskega ministrstva. To sestavi poslovnik, navodilo za poslovanje in odredi potrebne premembe.

§ 2.

Ta centrala je poklicana, da sodeluje pri izvršitvi v § 2. naznačenih odredb. Posebe ima sledeče naloge:

1. Dajati mnenja in staviti predloge po pozivu poljedelskega ministrstva ali iz svoje iniciative.

2. Posvetovati in poučevati kmetovavce v vseh, vnovčevanje živine zadevajajočih prašanjih in posebno:

a) s tem, da odpošilja strokovnjake na živinoreje in sejme;

b) z izdajanjem letakov in drugih publikacij o nadzorovanju, pitanju in vnovčevanju živine, o oskrbovanju z mesom, možnosti prodaje in razmerah pri izvozu;

c) z organizacijo stalnih poročil o cenah živine in mesa, o stanju pridelka krme in množini klavne, plemenske in rabne živine, ki je na razpolago ali ki se potrebuje;

d) s prirejanjem tečajev in predavanj o vnovčevanju živine in pospeševanjem tega pouka na kmetijskih šolah.

3. Svetovanje in zastopanje vnovčevalnic za živino, zadrug za rejo in vnovčevanje živine, kakor tudi vseh drugih

kmetijskih zadrug in društev, ki se pečajo z vnovčevanjem živine svojih članov:

a) v vseh prašanjih organizacije;

b) v vseh prašanjih zavarovanja, sejmov, tarifov in voznin;

c) s posredovanjem trgovskih zvez v svrhu prodaje in izvoza živine, posebno s klavnimi in konzumnimi družbami v inozemstvu, nadalje s takimi družbami in z vnovčevalnicami in kupci živine v inozemstvu;

d) s posredovanjem pri poslovanju teh zadrug z uradi, oblastmi in sejskimi upravami.

4. Pospeševanje organizacije izvoza živine.

5. Pospeševanje organizacije klavnice in ustvaritev naprav za izrabo in vnovčevanje klavniških izdelkov.

6. Pospeševanje ustanovitve zavodov za pokončevanje in izrabo na kugah poginile ali zaradi kug zaklane živine.

7. Vpliv na ustanovitev sejmov z ozirom na najprimernejši način prometa z živino in ustvaritev primernih naprav na današnjih sejmih.

8. Pospeševanje zavarovanja živine.

9. Pospeševanje organizacije za dobavo krmil in kontrolo krmil in umetnih gnojil.

§ 3.

Vodjo centrale in njegovega namestnika nastavlja in odstavlja poljedelsko ministrstvo.

Vodja se mora pri svojem poslovanju vedno ravnati po predpisih in navodilih poljedelskega ministrstva.

Vodja mora vsako leto sestaviti proračun o režijskih stroških centrale za prihodnje leto in na koncu vsakega leta predložiti poljedelskemu ministrstvu razun obširnega delovnega poročila tudi računski zaključek. Potrebna denarna sredstva nakazuje ministrstvo centrali od slučaja do slučaja po meri od poljedelskega ministrstva odobrenega proračuna.

§ 4.

Poslovni red za centralo določi poljedelsko ministrstvo.

§ 5.

Kakor vodja in njegov namestnik, tako so tudi vsi ostali uradniki centrale, katerih plača preseza znesek 1800 K, nastavljeni in odstavljani od poljedelskega ministra. Uradnike s plačo do 1800 K, pomožne moči in sluge nastavlja in odpušča vodja centrale.

Vodji centrale pridržana pravica nastavljanja in odpuščanja uradnikov in slug se daje vsakokrat sporazumno z dovoljenjem poljedelskega ministrstva za ustanovitev določenega oddelka.

§ 6.

Vodja lahko po potrebi nastavi po posameznih deželah ali delih dežele kakor tudi za posamezna okrožja produkcije in sejmov in trgov posebne zaupnike v svrhu vednega orientiranja in za sodelovanje pri ustanovitvi lokalnih organizacij za vnovčevanje živine.

§ 7.

Pri izvrševanju posebnih odredb si lahko vodja centrale od slučaja do slučaja pritegne kot sotrudnike izvedene strokovnjake, pri čemer pa se mora vedno jemati ozir na vsakokrat zanimane kmetovske kroge kakor tudi zanimane kroge trgovine, obrti in konzumentov in živino-

zdravske strokovnjake. Vodja lahko te izvedence, kakor pač stvar v vsakem slučaju zahteva, ali posamezno zasliši in praša za svet ali pa jih povabi na seje in zborovanja.

Strokovnjakom, ki prebivajo izven Dunaja, se lahko povrnejo stroški za pot in bivanje na Dunaju.

Mnenje kmetijskega sveta o splošnih temeljnih prašanjih glede vnovčevanja živine in živinoreje se pušča nedotaknjeno.

§ 8.

Odredba stopi z dnem razglasa v veljavo.

Biliński l. r. Weißkirchner l. r.

Pop l. r.

IV.

Živinski potni listi.

Kakor smo izvedeli, je c. kr. poljedelsko ministrstvo dne 8. marca 1910 v razlago dosedanjim predpisom naznanilo vsem političnim deželnim oblastim, da za malo klavno živino (teleta, ovce, koze in svinje), ki gre za klanje v bližnje občine, ni treba posebnih živinskih potnih listov, in da so za vožnjo te vrste živine po železnici dovoljeni nele za ovce, koze in svinje, ampak tudi za teleta, skupni živinski potni listi.

V.

Stari desetaki

(rdečkasti dvajsetkronski bankovci) z datumom 1. marca 1900 se bodo pri državnih blagajnah jemali samo še do 30. junija 1910. Po tem roku pa se ne bodo več zamenjali in bodo brez vrednosti.

VI.

Poročilo glede blagovnega prometa zveze.

1.

Prodaja semenja za setev in zeleno krmo.

Ajda, črna vrsta, zelo čista, pridelana na deželni poljedelski šoli v Grottenhofu, na rodi zemlji. Cena 20 K 50 v.

Poletna graholjka, prvi pridelek od Svalöfske zboljšane sive graholjke, daje zelo mnogo izborne zelene krme, pridelana na semenskem vzrejališču grofa Piazzija v Loosdorfu na Nižjem Avstrijskem. Cena 29 K.

Poletni grah, pridelan na suhi peščeni zemlji, 640 m visoko nad morjem, z ostrim, mokrim podnebjem, daje mnogo slame in zrna, zgodaj zrel. Cena 27 K 50 v.

Na zahtevo pošljemo drage volje vzorce na ogled in za poskušnjo.

Cene so proste in neobvezne, dokler je kaj zaloge, od železniške postaje Gradec, plačljive v teku 14 dni od dneva naše fakture, če ni drugače dogovorjeno.

Pri žitnih semenih in ajdi so določene cene za 100 kg brez vreče, ki se z 90 vinarji postavi posebe v račun.

Pri grahu, graholjki in vseh drugih semenih je v ceni za 100 kg vreča že zaračunana.

Vsa druga, tukaj ne navedena semena pošiljamo po možnosti in za kolikor mogoče najnižje cene.

2.

Deželna vzorna klet v Eggenbergu pri Gradcu zveze kmetijskih zadrug na Štajerskem pošilja zajamčeno pristna štajerska bela in rdeča vina

raznih vrst in letnikov v posodah od 56 l naprej in v steklenicah po $\frac{2}{10}$ ali $\frac{3}{8}$ l, kakor tudi

sadjevec

domačega pridelka zvezine vzorne kleti v posodah od 56 l naprej.

Osebna naročila se lahko izvrše naravnost pri upravi deželne vzorne kleti v Eggenbergu pri Gradcu, Eckertstraße št. 335 (telefonska številka 1156) razun nedelj in praznikov vsak dan od 8. do 11. in od 1. do 6. ure.

Pismena naročila se naj pošljejo zvezi kmetijskih zadrug na Štajerskem, Gradec, Franzensplatz št. 2.

VII.

Poročila glede združnega vnovčevanja štajerskih logarskih pridelkov.

Z ozirom na poziv, priobčen v zadnji številki našega lista, naj se nam naznanijo vsi logarski produkti, ki bi se lahko oddali še v teku tega leta (rili, les za žaganje, smrekova skorja), naznanjamo, da lahko le tedaj uspešno posredujemo pri vnovčevanju logarskih produktov, če je v ponudbah blago kolikor mogoče točno označeno glede množine, mere, kakovosti in cene. Prednost imajo ponudbe s franko voznino od oddajne postaje.

Išče se za dobavo ali takoj ali pa v teku leta sledeči les: smrekov in macesnov dolg les in rili, trde in mehke deske razne velikosti, les s splavov in za rudnike, škodlje, hmeljevke in les za kurjavo, smrečja skorja, macesnovi, borovi in smrekovi koli in sicer ali okrogli, klani ali žagani, dolgi od 2 m naprej in kake 3 cm debeli.

V vsaki množini pa kupimo:

Brzobjavne droge, ravne, ravno posekane, neolupljene. Smreke in bore od 6 m naprej, dolge po 6, 7, 8, 9, 10, 11 in 12 m.

Macesnove droge, gladko olupljene, 9 m dolge, 15 do 17 cm močne, potem 10 m dolge in 15 do 18 cm močne.

Macesnove rile, 18 cm dolge, pri vršiču debele 35 cm.

Po zimi posekane macesnove rile, popolnoma zdrave, ravne, enakomerno raščene, malo grčave, dolge od 11 m 40 cm naprej, pri vršiču debele 26 cm; dalje:

Macesnove rile, posebno debele in močne.

Posilja se lahko takoj ali v obrokih na prvo železniško postajo ali pristan za splave.

Ponuja se franko od raznih štajerskih postaj: Macesnovi rili, močni od 25 cm naprej, dolg smrekov les, smrekove in macesnove deske in bruna v vseh velikostih, brzobjavni drogi.

Nadalje ponujamo neobvezno:

Smrekovo seme domačega pridelka, 96% čisto in 85% kaljivo po K 200.— za 100 kg od Gradca proti plačilu v 14 dnevih od datuma naše fakture, če ni druge pogodbe.

Kolje, hrastovo, klano, priostreno, suho, 2 m dolgo, v celih vagonih po 96 K 90 v za 1000 z vagona na vsaki spodnještajerski postaji, plačljivo v 14 dneh od datuma naše fakture.

Vsa vprašanja, oziroma ponudbe se naj pošljejo zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu, Franzensplatz 2.

Tržna poročila.

(Dalje.)

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 7. junija v Ormožu (svinjski sejem); v Radgoni*; v Kapelah**, okr. Brežice.

Dne 8. junija na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; pri Sv. Martinu**, okr. Slov. Gradec; v Mariboru*; pri Sv. Marjeti na Dravskem polju*, okr. Maribor.

Dne 9. junija v Piljšanju**, okr. Kozje; v Gradcu (sejem z rogato živino); na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 10. junija v Gradcu (sejem z malo klavno živino).

Dne 11. junija v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 13. junija pri Sv. Treh Kraljih**, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; v Žalcu**, okr. Celje; pri Sv. Duhu-Loče**, okr. Konjice; pri Sv. Andražu v Slov. gor., okr. Ptuj; v Kozjem**, na Žigrtovem*, okr. Sevnica; v Brežicah**, pri Sv. Janžu pri Spodnjem Dravogradu**, okr. Slov. Gradec.

Dne 14. junija v Ormožu (svinjski sejem); v Rogatecu (sejem z veliko živino); pri Sv. Vidu pri Ptuj; na Zgornji Kostrivnici**, okr. Rogatec; v Arvežu (sejem z drobnico); na Planini*, okr. Sevnica; pri Sv. Barbari**, okr. Konjice; v Mozirju*, okr. Gornjiograd; v Lembahu*, okr. Maribor; na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; na Planini**, okr. Sevnica.

Dne 16. junija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino).

Dne 17. junija v Gradcu (sejem z malo klavno živino).

Dne 18. junija v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 21. junija v Peklu*, okr. Slovenja Bistrica; v Marnbergu* (tudi konjski sejem); v Radgoni*; v Studencu*, okr. Maribor; pri Sv. Tomažu-Koračice**, okr. Ormož.

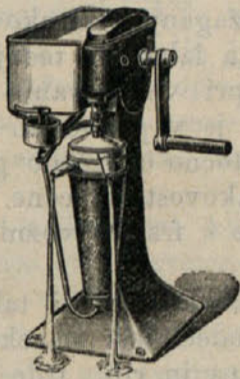
Dne 22. junija pri Sv. Juriju ob juž. žel.**; okr. Celje; na Cerkevniku**, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Sevnici**, v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Šoštanj**; v Mariboru*.

Dne 23. junija v Gradcu (sejem z rogato živino); na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 24. junija v Ljubnem, okr. Gornjiograd; pri Sv. Lenartu v Slov. gor.**; v Čermožihah**, okr. Rogatec; v Konjicah**, v Laškem**; v Podsredi**, okr. Kozje; v Gradcu (sejem z malo klavno živino).

Dne 25. junija v Brežicah (svinjski sejem); v Lipnici*.

Posnemaj mleko

255-6

z najboljšim separatorjem.

„Tubular“ je najpopolnejša centrifuga, kar se jih danes prodaja; posname toščo do neznatnih ostankov, je zelo priročen in porabi vsled svoje umne sestave le zelo malo olja in moči.

Zahtevajte brezplačno predstavo za Vaše gospodarstvo primerne separatorja, predloge za zamembo in cenik števil. 74.

Separatorji „Tubular“ s parno turbino ali za remenski pogon so tudi specialiteta in najboljši, kar se jih prodaja.

Karl Ebner
Gradec, Strauchergasse števil. 11.

Sposobni zastopniki zaželjeni!

Novost!

215-5

Patentirano in patenti napovedani!

Vzorec I. se da predrugačiti v vse iz te slike razvidne druge vrste.

Deluje veliko tudi avtomatično. Dobi se povsod, če ne pa naravnost iz tovarne. Ceniki zastonj.

Posebna tovarna za brizgalko

Franc Nechvíl-ova tovarna za vinarsko orodje, kletarske stroje in kovinske izdelke Dunaj, V, Margarethenstraße 98 u.

100.000 teh novih in v različne sisteme in vzorce spremeljivih univerzal-brizgalk „Hydrolina“

za rastlinstvo in za desinfekcijo (razkuženje)

še se sicer ni razprodalo, toda ne bo več trajalo dolgo do tega, kajti to je brizgalka (škropilka) v b o d o č e.

Deluje veliko tudi avtomatično. Dobi se povsod, če ne pa naravnost iz tovarne. Ceniki zastonj.

Išče se

oskrbnik - gospodar

ki zna nemški in slovenski. Izvežban mora biti v kletarskih poslih in v oskrbovanju živine; želi se tudi izvežbanost v obdelovanju travnikov, vinogradov in oskrbovanju sadnega drevja. Dobi stanovanje, kurjavo, luč, vrt, zdravniško pomoč in zdravila ter 720 kron na leto. Pri dobri porabnosti se mu zviša plača, kakor jo imajo definitivni gozdarji. Prepisi spričeval (ki se ne vrnejo) s kratkim življenjepisom naj se vpošljejo upravnistvu tega lista pod znamko 228-3

„Graščinsko mesto“ (Herrschaftsposten).

Oznanila v „Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.

Važno za kmete!

Vlačne grablje in vile prodaja kot specialiteto tvornica 162-6 za vlačne grablje

Franc Hegenbarth, Kunnersdorf pri Schluckenau (Češko).

— Kjer nismo zastopani, pošiljamo naravnost. — Zahtevajte cenik. —

Svetovno znane **KOSE KMETOVAVEC**

se razpošiljajo samo s popolnim jamstvom. Pri naročilu 10 kos se jedna kosa prida zastonj.

Znamenti 242-2 brusni kameni „Carborundum“.

Zahtevajte prezanimive, poučne in z mnogimi slikami okrašene cenike za vse panoge kmetijstva, gospodarstva, gozdarstva in vrtnarstva od

Zadruga „HOSPODÁŘ“

izdelovanje in prodaja poljedelskih strojev in potrebnega orodja **Milotice n. B., Moravsko.**

Krasna kupna prilika!

Tovarna mi je izročila ono blago, ki ga je rešila pri neki elementarni nezgodi, da ga prodam, in to mnogo tisoč komadov prekrasnih težkih flanelovih odev, lepih najnovjših vzorcev in finih barv, obrobjenih s svilo, s komaj vidljivimi pegami samo od vode. V vsaki boljši domačiji se lahko rabijo za pokritje postelj in osebne odevje, ker so jako fine, tople in močne in 180 cm dolge. Odpošiljam po poštne povzetju 3 fine svilene obrobjene odevje za K 10.—, 4 neobrobjene za K 11.—, 4 gospodarske odevje, žolte ali karirane, za K 12.—, 4 zelo fine odevje iz belega flanela za K 12.—, 2 komada prelihtih in napoljenih odev z bombažem, visoko svetlih, s krasno bordo ali svetlomodro barvo za K 14.—. Dobe se pri

R. Bekera, poselnik hotela 252-1 v Solnicah, Češko.

Za poskus zastonj. **Stroje za valjenje** za domačo in divjo perutnino, patentirane, 10 let preskušane od K 30.— naprej ima 15-12 **G. Mücke** Reisenberg 127 pri Dunaju.

Nadomestek za gumi!

Zamaški iz papirja „Hermeta“ za mlečne kanglje, zavitke masla in sira. **Artur Weinberger** Hodonin. 30-W

Gospodje naročevavci

se uljudno naprosijo, da se pri naročevanju blaga sklicujejo na naš list.

Za umno jesensko gnojenje

s katerim hočemo doseči popolne pridelke, treba pravočasno

kalijeve soli

za zimska žita in travnike. Fosforjeva kislina in dušec ne moreta sama nikdar narediti največjih pridelkov.

Kajnit

in koncentrirane kalijeve soli pošiljajo vse kmetijske zadruge, podružnice c. kr. kmetijske družbe in zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu, Franzensplatz 2.

Pojasnila in nasvete o porabi vseh umetnih gnojil daje brezplačno

kmetijska posredovalnica kalijevega sindikata na Dunaju VIII/1, Skodagasse 8. 247-W

Izvirna „Melotte“

je v alpskih deželah najbolj priljubljena in razširjena

mlečna centrifuga.

Močno in solidno narejena. Posname izborno in ne potrebuje nobenih popravil.

Ker je zelo preprosta, lahko dela vsak otrok z njo.

Zajamčen je najboljši uspeh in najbolj natančen posnetek.

Konkurenčne stroje zamenjujemo za „Melotte“. Model 1909 je v marsicem zboljššan. 53-12 Dobri zastopniki zaželjeni.

Melotte-Werke, Dunaj, IV. Mayerhofgasse 16.

Lekarnarja A. Thierryja balzam

(postavno zavarovan)

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apothek des A. Thierry in Pregrada bei Rohitach-Sauerbrunn.

pristen edino z nuno kot varstveno znamko.

Dobro zoper želodčne krče, napetja, zasluženost, motenje prebave, kašelj, boleznin na pljučih, prsih, hripavost i. t. d. Zunaj čisti rane, lajša bolečine. 12 malih ali 6 velikih steklenic ali 1 posebno velika 5 kron.

Lekarnarja A. Thierryja edino pristna centifolijska maža

učinkuje zanesljivo pri tvorih, ranah in vnetjih, pa naj so še tako stara. 2 dozi 3 krone 60 vinarjev. Pišite lekarni 69-12 „pri angelju varhu“

A. Thierry, Pregrada pri Rogatcu. Dobita se tudi v večini lekarn.